

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Šikana a její vliv na chování dětí

Autor: Michal Špička

Bakalářská práce se zabývá důležitým tématem, které se ve školním prostředí objevuje a je nutné se mu výzkumně věnovat.

K teoretické části

V teoretické části autor rozebírá šikanu, její vymezení a vývoj, diagnostiku, její řešení a prevenci. Další kapitola se zabývá agresí. Teoretická část je stručná, ale jasná a rozumnou koncepcí.

V kapitole 1.4 s názvem Diagnostika šikany autor popisuje spíše viditelné projevy.

Na začátku kapitoly č 2. Agrese je psáno „Šikana je řazena mezi zvláštní druh agrese. Proto je třeba vysvětlit i tento pojem. Ve druhé kapitole je definován pojem agrese a následně popsány možnosti dělení, kategorizace agrese.“ (str. 19). Následuje popis agrese a její druhy. Mezi tímto popisem není explicitně zmíněná šikana (ačkoliv autor popisuje, že šikana JE druh agrese). *Jakým způsobem autor rozlišuje mezi agresí a šikanou?*

K praktické části

Praktická část je problematická. Již na začátku se dozvídáme, že „Dotazník obsahuje tvrdá data, která budou důležitou součástí vyhodnocení výzkumu a také měkká data, zaměřená na zjištění šikany ve škole, její potírání a na prevenci. (str. 22). *Jakým způsobem autor dělí data na tvrdá a měkká? Z jakého zdroje při tomto rozdělení čerpá?*

Problematický aspektů je více:

Popis výzkumného vzorku je nedostatečný. *Jak byly vybrány školy, kde byl dotazník distribuován? Proč byly vybrány právě tyto školy?*

Dotazník byl sestaven na základě konzultací se zodpovědnými pracovníky Policie ČR. *Jakým způsobem tyto konzultace probíhaly? Jak pomohly k sestavení dotazníku?*

Většina otázek je uzavřených. Jedná se o způsob jednoduchý pro vyhodnocování, ale může s sebou nést aspekty, které by v bakalářské práci měly být zmíněny. Např. otázka „Co je šikana“ a možnosti odpovědi vím/nevím může zkreslovat výsledky. Každý si pod pojmem šikana může představit něco jiného. Aby byl pohled žáků úplný, zvolila bych otevřenou formu otázky. Takto je možné, že žáci si mohou myslet, že ví, ale nemusí to tak být. Případně naopak – nemáme k dispozici ověření.

V dotazníku jsou otázky, které nevycházejí z teoretické části. Je patrný záměr autora, ale chybí explicitní informace z literárních zdrojů.

V některých případech bych doporučila využití škály, např. u otázky č. 11

Analýza otázek součtem odpovědí a koláčovým grafem je nejjednodušší možná, ale ne příliš kvalitní možnost. Problematická je analýza společně s pokládanými otázkami. Autor se např. u analýzy otázky 7 domnívá, že „S přibývajícím věkem si respondenti uvědomují, že šikana se může projevovat v různých formách a podobách.“ (str. 27). Když se podíváme do dotazníku, tak v něm není explicitně uvedeno, že si žáci mohou vybrat více odpovědí. To mohli snadněji pochopit žáci starší. V tomto případě by otázka nezjišťovala to, co autor tvrdí.

Srovnávání genderových rozdílů je zajímavé a přínosné, ale mělo by vycházet z teoretické části. *Co říkají výzkumy o šikaně u chlapců a dívek?*

Stanovení a přijetí/odmítnutí hypotéz nedomyšlitelně patří ke kvantitativnímu výzkumu. Stanovené hypotézy by ale měly vycházet z teoretické části. Největším problémem

je ale fakt, že nelze přijímat nebo odmítat hypotézy na základě procentuální četnosti odpovědí.

Téma bakalářské práce je přínosné, dotazníky by mohly mít velkou vypovídací hodnotu. Potenciál práce i autora vidím jako nevyužitý a bakalářská práce hodnotím z výzkumného hlediska na hranici obhajitelnosti. Je však nutné říci, že autor s dotazníky, vyhodnocováním i vizuální stránkou dal práci, jeho povolání není výzkumné, proto doporučuji k obhajobě.

K obhajobě prosím o: 1. Kritické zhodnocení otázek v dotazníku, 2. Nastudování přijímání hypotéz (t-testy, případně jiné testy), 3. Zodpovězení otázek, které se objevují v textu posudku a jsou označeny *kurzívou*.

V Praze, 22. 5. 2020

Radka High